

Colla de Campaners de Sant Feliu

Catedral de Sant Llorenç - SANT FELIU DE LLOBREGAT (CATALUNYA)

Aquesta és una colla força jove que va sorgir l'any 1996 amb motiu de la celebració del 50è. aniversari de la consagració de l'Església Parroquial de Sant Llorenç. Uns 16 amics es van proposar recuperar el funcionament manual de les campanes, el manteniment, els tocs i les tradicions lligades amb el món de les campanes.

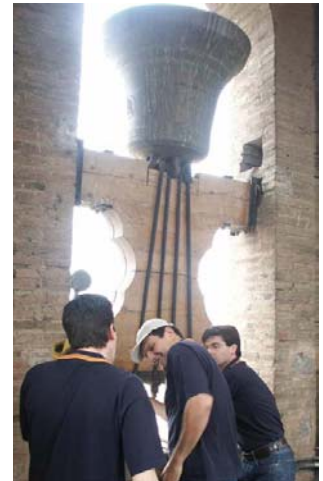
El 28 d'abril de 1996 van anar a Os de Balaguer (La Noguera) on es celebra cada any la Trobada de Campaners de Catalunya i on van contactar amb el president de la Confraria de Campaners de Catalunya, que els va explicar com posar-les a punt. Aquesta tasca consisteix en engeixar els eixos, estrènyer els tirants que aguanten la campana en el jou, lligar el batall i posar passadors per evitar el brandar de les campanes quan no s'utilitzen. A més de posar-les a punt, calia aprendre alguns tocs, per la qual cosa van contactar amb l'antic campaner de Sant Joan Despí, el Sr. Miquel Babot i Xaus.

Finalment el 26 de maig de 1996, després de molts anys de funcionar mecànicament, van tornar a repicar de manera manual les campanes de l'Església Parroquial de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat i la campana de Sant Pere (la gran) va ser plantada i va voltar 50 vegades per commemorar l'efemèride.

Fins ara es fan repicar les campanes per les festes més importants.

Actualment en el campanar hi ha CINC campanes:

- **la de Sant Pere**, la més gran i antiga (pesa uns 800 Kg i és de l'any 1791)
- **la rarímia**, campana de l'any 1685, va desaparèixer durant la Guerra civil i va ser recuperada l'any 1998. Pesa 935 Kg, té el so millor i més llarg i està afinada amb la nota "La". Porta quatre relleus: el central amb la imatge de Sant Rarími, fet per l'escultor santfeliuenc Manel Castelló; sota el relleu del Sant s'hi pot llegir també un fragment dels goigs: "Oh! Rarími Màrtir Sant! Socorreu aquell que us crida." I "He brandat per primer cop el 12 d'octubre de 2000 / Festa de Sant Rarími". A dreta i esquerra respectivament, la Creu de Sant Jordi i l'emblema dels "Amics de les tradicions de Sant Feliu". I al costat oposat de Sant Rarími, l'emblema del Jubileu i la inscripció "Sant Feliu del Llobregat".
- **la de Sant Llorenç**, de l'any 1946 i coneguda també com la Llorença.
- **la d'Ave Maris Stella**, també de l'any 1946.
- I finalment **la de Sant Jordi**, la més petita.

Tradicions, costums i tocs

Antigament les campanes repicaven durant tot l'any, només restaven en silenci des del Dijous Sant fins al Dissabte de Glòria, que eren substituïdes per matraques i maces de fusta. Era tradició, per part d'alguna gent de Sant Feliu, recollir dotze pedretes, que havien de portar a sobre tot l'any, abans no acabessin de tocar les campanes el Dissabte de Glòria per prevenció del llamp i de la tempesta. També és tradició que per Sant Llorenç el campaner estrenyi els tirants de les campanes, ja que és l'època en què el jou està més sec.

A Sant Feliu de Llobregat, l'ofici de campaner es va acabar amb la guerra civil. Els dos darrers campaners foren Isidre Cañameras i Ramon Cañameras (pare i fill). Després de la guerra no tenim constància que hi hagués cap campaner d'ofici, l'última persona que les va tocar va ser en Bartomeu Ros.

Tocs de les campanes:

REPICANT: amb la campana quieta, es pica el batall contra la campana, rítmicament.

BRANDANT: es balanceja la campana fent que el batall piqui d'un costat a l'oposat.

VOLTANT: brandant la campana, es porta a seure o plantar-la (posar-la cap per avall). Un cop plantada, es pot voltar de dues maneres: «a la valenciana», que és quan volta sense parar; i «a la catalana», que és quan els campaners dominen les voltes de la campana per portar un ritme determinat, d'això se'n diu tenir seny, ja que la campana també rep el nom de seny (al fonedor de campanes se l'anomena mestre de seny); quan els campaners perden el domini de la campana, se'ls diu que han perdut el seny.

Les campanes han estat un element de convocatòria i d'informació. Es distingeixen diversos ritmes segons el missatge que es vulgui transmetre. D'aquesta manera de comunicar els missatges se'n diu tocs.

A Sant Feliu tenim coneixement de:

- **tocs religiosos:** a festa, a morts (que es distingia entre home i dona), a albat (de nen o de nena), a bateig, a processó, a Glòria (el dissabte de Glòria), a ofici i a l'àngelus.
- **tocs civils:** a foc, a sometent i a tempesta. El toc de tempesta es tocava amb la Rarímia, que era la més gran i, segons explica el Baró de Maldà, el seu toc era considerat molt efectiu.

Antigament també es tocaven les campanes a petició d'algun ciutadà per algun motiu familiar o de festa.

Actualment toquem les campanes en totes les festes tradicionals de la nostra Ciutat i del nostre País, i també per algun esdeveniment extraordinari, tant cultural com religiós, com per motius d'interès públic o esportiu.

Es toquen automàticament amb electromalls externs, o manualment pel grup de campaners de Sant Feliu.

Informació i imatges obtingudes i on podeu saber més a :

<http://www.parroquiasantllorenc.net>

<http://campaners.com>

Vocabulari específic:

Jou: biga curta que descansa entre dues bigues que li són perpendiculars i que serveix per sostenir una altra biga que no arriba a la paret, o bé una paret (per exemple, un celobert)

Batall: peça de ferro en forma de porra suspesa a l'interior de la campana per a fer-la sonar colpint-la.

Sometent: toc de campanes per assenyalar alarma i mobilitzar el poble per defensar-se o per encaçar malfactors.